

Monitoring vleermuiskasten bossen Brabantwater en omgeving 2015



Henk de Wit

Henk de Wit - Vleermuiswerkgroep Noord Brabant jan. 2016

Hoofdstukken

- 1 Inleiding**
- 2 Monitoringsproject**
- 3 Monitoring**
- 4 Aangetroffen soorten**
- 5 Monitoringsdata**
- 6 Gemiddelde bezetting**
- 7 Bespreking**

1 Inleiding

Het monitoringsproject Bossen Brabantwater en omgeving is een aantal jaren terug opgestart als compensatieproject. De kasten die er toen opgehangen zijn waren verblijfscompensaties voor vleermuizen van verloren gegane natuurlijke holten in bomen die het veld moesten ruimen voor de aanleg van de autobaan A59.

Er zijn toen kasten opgehangen bij Autotron en in de bossen van Brabantwater (het zuidelijke deel). In totaal waren dat een 30-tal kasten. Nu hangen er in totaal 50 kasten in het gebied verdeeld over 6 deeltrajecten. Op verzoek van Brabantwater zijn er een aantal kasten verhangen van hun oorspronkelijke plaats naar nieuwe locaties. Verder zijn als gevolg van vandalisme de kasten welke bij Autotron hingen verplaatst verplaats naar andere trajecten. Ook zijn er een aantal kasten bijgekomen puur om het telgebied te vergroten.

De kasten welke in het gebied hangen zijn van uiteenlopende soorten.

Houtbetonkasten van Vivara, boshamer kasten van de vleermuiswerkgroep etc.

Deze variatie geeft de verschillende vleermuizen welke in het gebied voorkomen een onderdak.

2 Monitoringsproject

Het totale monitoringsproject bestaat dus uit 6 deeltrajecten :

9 kasten bossen Brabantwater Zuid (eigenaar Brabantwater)

5 kasten Laan Mariaburg (eigenaar gemeente Den Bosch)

11 kasten bossen Brabantwater Noord (eigenaar Brabantwater)

7 kasten bossen Brabantwater Oost (eigenaar Brabantwater)

11 kasten Bergstraat Noord + Zuid in Nuland (eigenaar gemeente Den Bosch)

7 kasten bosgebied D'n Ouwe Karreput (eigendom van H. de Wit en G. Staal)

3 Monitoring

De monitoring van de kasten wordt zo veel mogelijk wekelijks uitgevoerd, vrijwel steeds op vrijdagmorgen. Slechts een paar keer over het jaar gezien wordt er van deze wekelijkse ronde afgeweken. De kasten worden m.b.v een zaklamp van onderen aangeschoten en aldus wordt soort en aantal bepaald. Een enkele keer wordt er met een ladder bij de kasten geklommen om en schoon te maken en om de vleermuizen van nabij te zien om aldus de soort te kunnen bepalen. Verder wordt er indien er grote aantallen vleermuizen in de kast worden aangetroffen 's-avonds naar de betreffende kast terug gegaan om de uitvliegende vleermuizen te tellen. Soms geeft dat onverwachte aantallen. Er worden in het gebied 3 soorten geregeld in de kasten aangetroffen. De Gewone dwergvleermuis, de gewone grootoor of Bruine grootoor en de rosse vleermuis. De dwergvleermuizen maken overwegend gebruik van de platte kasten met vrij kleine spleetruimte en de Gewone grootoren en de Rosse uitsluitend van die kasten welke wat meer ruimte hebben, de driehoek kasten en de ruimere houtbeton kasten.

Naast de genoemde soorten vleermuizen vliegen er in het gebied nog meer soorten rond die echter geen gebruik maken van de vleermuiskasten nl. de Laatvlieger en de Franjestaart.

Hieronder de kasten welke in het gebied gebruikt worden:



Driehoek- of buikkast



Platte kast



Houtbetonkast

De driehoek en houtbetonkast worden dus hoofdzakelijk gebruikt door de gewone grootoor- en door de rosse vleermuizen. De platte vrijwel uitsluitend door de gewone dwergvleermuizen. De gewone grootoren passen ook heel goed in de platte kasten doch deze soort heeft behoefte aan wat meer ruimte en kiezen voor of de driehoekkasten of de houtbeton.

4 Aangetroffen soorten

De gewone dwergvleermuis - *Pipistrellus pipistrellus*

Omschrijving

De gewone dwergvleermuis is één van de kleinste Europese vleermuissoorten. De vacht is bruin: de bovenzijde kan verschillen van oranjebruin tot roestbruin tot kastanjebruin tot donkerbruin, de onderzijde is gelig tot grijsig bruin. Jonge en onvolwassen dieren zijn donkerder en grijzer van kleur. De snuit, oren en vleugels zijn zwartbruin. De oorschelp is kort, breed en driehoekig, met een afgeronde punt. De vleugels zijn smal en de tragus is kort en stomp. De dwergvleermuis wordt 36 tot 51 millimeter lang, met een spanwijdte van 180 tot 240 millimeter. De onderarm wordt 28 tot 40 millimeter lang. Hij weegt ongeveer 3,5 tot 8,5 gram.



Gedrag

De kraamkolonies bevinden zich rond gebouwen en in rotsspleten, maar ook achter verkeersborden en in vleermuiskasten. In deze kraamkolonies bevinden zich gemiddeld tachtig dieren, maar dit getal kan wel tot duizend dieren oplopen. Ook ruige dwergvleermuizen en onvolwassen mannetjes kunnen zich in deze kolonies bevinden.

De dwergvleermuis overwintert in gebouwen en in bomen. Ze beginnen later aan hun winterslaap dan andere vleermuizen, pas in november of december. Ook 's winters laten ze zich nog vaak zien. Ze overwinteren zelden in grotten, alhoewel er kolonies van honderdduizenden dieren kunnen worden aangetroffen in een grot, bijvoorbeeld in Roemenie. Meestal overwinteren ze in gemengde groepjes van tien tot twintig dieren.

De dwergvleermuis is een nachtdier. Als hij overdag of in de winterslaap verstoord wordt, kan hij zich doodstil houden. De dwergvleermuis komt 2 tot 35 minuten na de zonsondergang tevoorschijn. De dwergvleermuis jaagt over water en weilanden, langs heggen en bosranden en bij lantaarnpalen. De vlucht is snel en trekkerig. De dwergvleermuis jaagt op kleine insecten, voornamelijk mugjes en schietmotten, maar ook motten en gaasvliegen. Ze vangen geregeld meer dan driehonderd insecten per nacht. Soms jagen ze in groepjes van tien tot twintig dieren. Afhankelijk van het weer zijn ze acht uur achter elkaar op één plek aan het foerageren. Vrouwtjes met jongen keren vaker terug naar de verblijfplaats.

De gewone of bruine grootoor – *Plecotus auritus*

Omschrijving

Het dier wordt 4 tot 5 centimeter groot. De vleermuis heeft een onderarm tussen de 34 en 42 millimeter lang en een spanwijdte van 240 tot 285 millimeter. Hij weegt 5 tot 12 gram. De dieren zijn groter in het noorden van het verspreidingsgebied. De naam danken ze aan de bijzonder grote oren (29 tot 41 millimeter lang), waarvan de bases elkaar op de kop treffen. De oren zijn meestal net zo groot als driekwart van de kop-romplengte.



De tragus is lang en smal en bleekroze. Hij steekt altijd naar voren, zelfs als het oor is dubbelgevouwen. De vacht is grijsig bruin tot lichtbruin aan de bovenzijde. De vacht aan de onderzijde is lichtbruin met een gelige glans. De hals is lichter, met een gelig bruine vlek. De neus en het oogmasker is lichtbruin tot roze van kleur. De oren en vleugels zijn bruin. De vleugels zijn breed. De poten zijn groot, met lange klauwen. De duim is lang, meestal langer dan zes millimeter.

De vleermuis kan verward worden met de verwante Grijze grootoor vleermuis (*Plecotus austriacus*), waarmee het leefgebied gedeeltelijk overlapt (onder andere in Zuid-Nederland en België). Tot 1960 werd die als dezelfde soort beschouwd.

De Grootoor vleermuis kan maximaal 22 jaar oud worden, maar gemiddeld niet meer dan 4,5 jaar.

Gedrag

De grootoor vleermuis jaagt met een langzame, zeer wendbare vlucht dicht op of door de vegetatie, waar insecten van bladeren of uit de lucht worden gegrepen. Vaak vliegen ze in een langzame, stijgende vlucht verticaal van onderen naar boven langs vegetatie of wanden. Soms blijven ze stil hangen (bidden) in de lucht. De prooien worden dan direct van de vegetatie afgepikt.

Verskillende soorten nachtvinders kunnen de geluiden horen die vleermuizen maken voor hun echolocatie. Als reactie hierop laten ze zich vallen. Om dit te voorkomen gebruiken grootoor vleermuizen zeer zachte echolocatie geluiden. Ze ontdekken de prooien niet alleen met hun echolocatie, maar ook met hun ogen en door te luisteren naar het ritselende geluid dat een prooidier maakt. Soms landen ze op de grond om een prooi uit het gras te pakken. Gewone grootoor vleermuizen jagen op beschutte plekken in bos en kleinschalig parkachtig landschap, boven bospaden, in lanen en open plekken, langs bosranden en laag boven (bloeiende) kruidenvegetaties of langs en door de kroon van (bloeiende) bomen. Als wendbare vlieger jagen ze ook veel in gebouwen, bijvoorbeeld op zolders, in schuren en in stallen met vee.

Gewone grootoor vleermuizen vangen diverse relatief grote, vaak dagactieve of niet-vliegende prooien, zoals dagpauwogen, langpootmuggen, spinnen, kevers, schietmoten, vliegen, rupsen, steekmuggen en oorwormen. Grote prooien worden meegenomen naar een hangplaats en daar opgegeten. Deze hangplaatsen kunnen bestaan uit een boomtak of plafondbalk. Dergelijke hangplekken zijn herkenbaar aan de vleermuiskeutels en de afgebeten vlindervleugels die onder de hangplek te vinden zijn.

Gewone grootoor vleermuizen jagen in de directe omgeving van de verblijfplaats tot op een afstand van maximaal 3 km. Ze volgen hagen en houtwallen, maar vooral in bos of kleinschalig landschap vliegen ze gewoon tussen de bomen door. De paartijd loopt van de herfst tot in het voorjaar. In de herfst en het voorjaar worden mannetjes grootoor vleermuizen waargenomen, die vanaf een hangplaats aan bijvoorbeeld een boomstam, luid roepend de aandacht trekken van de vrouwtjes. In die periode worden de vrouwtjes bevrucht doch de geboorte van de jongen vindt uitgesteld plaats in het voorjaar.

De Rosse vleermuis – Nyctalus noctula

Omschrijving

De vacht is helder rossig bruin van kleur met een goudachtige gloed in de zomer. De onderzijde is iets lichter van kleur. De oren, snuit en vleugels zijn donkerbruin. De tragus van het dier is klein en niervormig.

De kop- romp lengte is circa 6 tot 8 centimeter en het gewicht 19 tot 40 gram. De onderarm wordt 47 tot 58 millimeter lang en de spanwijdte is 320 tot 450 millimeter. De oren worden 15 tot 21 millimeter lang en 14 tot 17 millimeter breed.

De rosse vleermuis heeft een geluidsfrequentie van 20 tot 25 kHz.

Gedrag

De rosse vleermuis vliegt vaak voor zonsondergang uit (vandaar de naam "vroegvlieger") en maakt gedurende de nacht tot drie jachtvluchten, vaak tot na zonsopgang. Ze vliegen hoog (10 tot 40 meter hoog) en snel (tot vijftig kilometer per uur).



Ze jagen vaak in zwermen. De voornaamste prooi zijn grotere insecten (bijvoorbeeld krekels), die ze in de vlucht vangen en eten. Soms vangen ze ook prooi van de grond. Ook kleine vliegjes worden gevangen. Ze jagen voornamelijk boven moerassen, open water, vochtige weilanden en bosranden.

Waarschijnlijk heeft iedere individu een favoriet foerageergebied, die tot 20 kilometer van de verblijfplaats kan liggen.

In West-Europa zijn het zomer- en winterverblijf niet ver van elkaar verwijderd, maar in Oost-Europa maken ze in groepjes lange trektochten, waarbij ze 500 tot 1600 kilometer ver trekken. Ze leggen per dag 20 tot 40 kilometer af, waarbij stukken ook overdag worden afgelegd. Soms jagen ze dan samen met zwaluwen.

De rosse vleermuis wordt maximaal twaalf jaar oud. Veel dieren sterven in te koude winters. Toch kan de rosse vleermuis voor korte tijd temperaturen rond het vriespunt doorstaan. Er zijn gevallen bekend waarbij spreuwen rosse vleermuizen uit een verblijfplaats jaagden, en zelfs enkele dieren hebben gedood.

5 Monitoringsdata

Totaal zijn er in het gehele gebied 38 monitoringsronden uitgevoerd.

Tijdens deze rondes zijn er 1156 vleermuizen waargenomen. Ingeval we deze 1156 vleermuizen verdelen over de waargenomen soorten dan komen we op het volgende uit: 352 Gewone dwergen, 660 Gewone grootoren en 144 Rosse vleermuizen.

De laatste soort, de Rosse vleermuizen maken in twee perioden gebruik van de kasten. Een periode in het voorjaar en een periode in het najaar.

De kraam- en de winterperiode wordt duidelijk elders doorgebracht.

Verdelen we de totale dat over de verschillende deelgebieden dan komt e.e.a. er als volgt uit te zien:

Brabantwater Zuid

In totaal zijn er in het gebied 38 monitoringsrondjes gelopen waarbij 381 vleermuizen zijn waargenomen.

Het totaal van 381 waarnemingen was onder te verdelen in slechts 9 stuks Gewone dwerg vleermuizen, 229 Gewone- of bruine grootoor vleermuizen en 143 Rosse vleermuizen.

Hieronder de monitoringsdetails door het jaar heen:

Rosse vleermuis	143
Gewone (bruine) grootoor	229
Gewone dwergvleermuis	9

Spec.

381 **381**
 1,11 Gem./kast
 Min
 0 aangetroffen

Brabantwater Zuid											
Datum	Kast									Tot.	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9		
1	2-1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	9-1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	6-2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	13-2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	21-2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	27-2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	6-3	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
8	13-3	4	0	0	0	0	0	5	4	0	13
9	20-3	3	0	0	0	0	0	7	5	0	15
10	27-3	3	0	0	0	0	0	5	9	0	17
11	4-4	3	1	0	0	0	0	9	9	0	22
12	9-4	1	1	0	0	1	0	7	12	1	23
13	25-4	0	0	1	0	8	0	9	15	1	34
14	1-5	0	1	0	0	12	0	15	10	0	38
15	8-5	0	1	0	0	22	0	6	12	0	41
16	15-5	0	1	0	0	15	0	0	8	0	24
17	24-5	0	0	0	0	22	12	0	0	0	34
18	29-5	0	1	0	0	1	1	0	0	0	3
19	12-6	0	1	0	0	0	15	0	4	0	20
20	19-6	0	0	0	20	0	0	0	4	0	24
21	3-7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22	11-7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
23	17-7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
24	24-7	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
25	21-8	0	1	0	0	0	0	1	0	0	2
26	4-9	0	2	0	0	0	0	0	0	0	2
27	11-9	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
28	9-10	1	5	0	0	0	0	3	0	0	9
29	24-10	2	1	1	0	0	0	4	0	0	8
30	30-10	6	1	2	0	1	0	0	0	0	10
31	6-11	2	0	2	0	4	0	0	0	0	8
32	13-011	3	0	3	0	5	0	0	0	0	11
33	20-11	1	0	3	0	3	0	0	0	0	7

Max
41
aangetroffen

Tot. GD GGO R

34	27-11	1	0	3	0	2	0	0	0	0	6	6	0	0	6
35	4-12	0	0	3	0	1	0	0	0	0	4	4	0	0	4
36	11-12	0	0	2	0	1	0	0	0	0	3	3	0	0	3
37	19-12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
38	26-12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		30	20	20	20	98	28	71	92	2	381	381	9	229	143

Laan Mariaburg

In totaal 38 monitoringsronden gelopen. Aantal waargenomen dieren was 81 stuks. Het waren alleen Gewone dwergen welke in de laan gezien zijn.

Hieronder de monitoringsdetails.

Vleermuiswaarnemingen 2015

Rosse vleermuis	0
Gewone (bruine) grootoor	0
Gewone dwergvleermuis	81

0 81

0 Min.

9 Max.

0,36 Gem. Bezetting

Laan Mariaburg											
Datum	Kast 1	Kast 2	Kast 3	Kast 4	Kast 5	Kast 6	Tot.				
	37	3	35	17	32	41		Tot.	GD	GGO	R
		Δ		Δ							
1 2-1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2 9-1	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0
3 6-2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4 13-2	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0
5 21-2	0	0	0	0	0	3	3	3	3	0	0
6 27-2	0	0	0	0	0	4	4	4	4	0	0
7 6-3	0	0	1	0	0	5	6	6	6	0	0
8 13-3	0	0	5	0	0	4	9	9	9	0	0

9	20-3	0	0	3	0	0	5	8	8	8	0	0
10	27-3	0	0	3	0	0	4	7	7	7	0	0
11	4-4	0	0	4	0	0	5	9	9	9	0	0
12	9-4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	25-4	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0
14	1-5	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0
15	8-5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	15-5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17	24-5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	29-5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19	12-6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20	19-6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
21	3-7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22	11-7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
23	17-7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
24	24-7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
25	21-8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
26	4-9	0	0	1	0	0	0	1	1	1	0	0
27	11-9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
28	9-10	0	0	3	0	0	0	3	3	3	0	0
29	24-10	0	0	2	0	0	0	2	2	2	0	0
30	30-10	0	4	1	0	0	0	5	5	5	0	0
31	6-11	0	1	0	0	0	1	2	2	2	0	0
32	13-11	0	4	0	0	0	1	5	5	5	0	0
33	20-11	0	2	0	0	0	1	3	3	3	0	0
34	27-11	0	0	1	0	0	1	2	2	2	0	0
35	4-12	0	0	1	0	0	1	2	2	2	0	0
36	11-12	1	0	0	0	0	1	2	2	2	0	0
37	19-12	0	0	0	0	0	2	2	2	2	0	0
38	26-12	0	0	0	0	0	2	2	2	2	0	0
		1	11	25	0	0	44	81	81	81	0	0

Brabantwater Noord

In totaal 38 monitoringsronden gelopen. Het totaal aantal dieren die gezien zijn was 320 stuks en deze waren als volgt onder te verdelen.

Gewone dwergvleermuizen 93 stuks.

Gewone grootoor vleermuizen 226 stuks.

Rosse vleermuizen 1 stuks.

Opvallend is dat de aanwezigheid van gewone dwergen en Rosse vleermuizen is teruggelopen en dat de aanwezigheid van Gewone grootoren sterk is toegenomen.

Hieronder de monitoringsdetails door het jaar heen:

Vleermuiswaarnemingen 2015

Rosse vleermuis	1		320	320
Gewone grootoor	226	Spec.	0,77	Gem. bezetting
Gewone dwergvleermuis	93		0	Min aangetroffen
			26	Max aangetroffen

Brabantwater Noord																
Datum	K.1	K.2	K.3	K.4	K.5	K.6	K.7	K.8	K.9	K.10	K.11	Tot.	Tot	GD	GGO	R
1 2-1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2 9-1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3 6-2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4 13-2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5 21-2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6 27-2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	1	0	0
7 6-3	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	2	2	2	0	0
8 13-3	1	0	0	0	0	3	0	0	3	0	1	8	8	8	0	0
9 20-3	1	0	0	0	0	4	0	0	2	0	1	8	8	8	0	0
10 27-3	3	0	0	0	0	4	0	0	2	0	1	10	10	10	0	0
11 4-4	2	0	0	0	0	3	0	0	2	0	1	8	8	8	0	0
12 9-4	1	0	0	0	0	2	0	0	1	0	0	4	4	4	0	0
13 25-4	0	0	1	0	0	0	0	0	2	0	0	3	3	3	0	0
14 1-5	0	0	1	0	0	0	0	1	2	0	0	4	4	3	0	1

15	8-5	0	0	0	0	3	0	0	0	2	0	1	6	6	3	3	0
16	15-5	0	2	0	0	15	0	0	0	0	0	1	18	18	1	17	0
17	24-5	0	3	0	0	4	1	0	0	0	0	1	9	9	2	7	0
18	29-5	0	12	0	0	4	1	0	0	0	0	1	18	18	2	16	0
19	5-6	0	12	0	0	0	1	0	0	0	0	1	14	14	2	12	0
20	19-6	0	0	0	0	10	0	0	0	1	0	0	11	11	1	10	0
21	3-7	0	0	0	0	6	1	0	0	0	1	0	8	8	1	7	0
22	11-7	0	0	0	0	6	1	0	0	1	1	0	9	9	3	6	0
23	17-7	1	0	0	0	2	1	0	0	3	1	0	8	8	6	2	0
24	24-7	0	0	0	0	23	1	0	0	1	1	0	26	26	3	23	0
25	21-7	0	1	1	0	18	0	0	0	0	1	0	21	21	2	19	0
26	4-9	0	15	0	0	0	1	0	0	2	0	0	18	18	3	15	0
27	11-9	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2	2	2	0	0
28	9-10	0	0	0	0	12	0	0	0	1	0	0	13	13	1	12	0
29	24-10	0	0	0	0	20	0	0	0	0	0	0	20	20	0	20	0
30	30-10	0	0	0	0	20	0	0	0	0	0	0	20	20	0	20	0
31	6-11	0	0	0	0	8	0	0	0	0	0	1	9	9	1	8	0
32	13-11	0	0	0	0	12	0	0	0	0	0	1	13	13	1	12	0
33	20-11	0	0	1	0	7	1	0	0	0	0	0	9	9	2	7	0
34	27-11	0	0	1	0	10	0	0	0	0	0	0	11	11	1	10	0
35	4-12	0	0	2	0	0	1	0	0	0	0	0	3	3	3	0	0
36	11-12	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2	2	2	0	0
37	19-12	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	2	2	2	0	0
38	26-12	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	2	2	2	0	0
		10	45	7	0	180	31	0	1	30	5	11	320	320	93	226	1

Brabantwater Oost

In totaal 38 monitoringsronden gelopen. Het totaal aantal dieren die gezien zijn was 105 stuks en deze waren als volgt onder te verdelen.

Gewone dwergvleermuizen 64 stuks.

Gewone grootoor vleermuizen 41 stuks.

Rosse vleermuizen 0 stuks.

Zaten er in voorgaande jaren nog enkele Rosse vleermuizen, in 2015 zijn deze niet gezien.

Hieronder de monitoringsdetails door het jaar heen:

Vleermuiswaarnemingen 2015

Rosse vleermuis	0
Gewone (bruine) grootoor	41
Gewone dwergvleermuis	64

105 **105**

0,39 Gem. Bezetting

0 Min waargenomen

Max

14 waargenomen

Brabantwater Oost															
	Datum	Kast								Tot.	GD	GGO	Rosse		
		—	Δ	—	—	Δ	—	Δ							
		31	?	40	4	48	12	43							
		1	2	3	4	5	6	7							
1	2-1	1	0	0	0	0	1	0			2	2	2	0	0
2	9-1	1	0	0	0	0	0	0			1	1	1	0	0
3	6-2	0	0	0	0	0	1	0			1	1	1	0	0
4	13-2	0	0	0	0	0	1	0			1	1	1	0	0
5	21-2	0	0	0	0	0	1	0			1	1	1	0	0
6	27-2	0	0	0	0	0	1	0			1	1	1	0	0
7	6-3	0	0	0	0	0	1	0			1	1	1	0	0
8	13-3	1	0	0	0	0	1	0			2	2	2	0	0
9	20-3	3	0	0	0	0	0	0			3	3	3	0	0
10	27-3	3	0	0	0	0	0	0			3	3	3	0	0
11	4-4	3	0	0	0	0	0	0			3	3	3	0	0
12	9-4	0	0	0	0	0	0	0			0	0	0	0	0
13	25-4	0	10	0	0	0	1	0			11	11	1	10	0
14	1-5	0	12	0	0	0	1	0			13	13	1	12	0

15	8-5	0	10	0	0	0	1	3		14	14	1	13	0
16	15-5	0	0	0	0	0	0	2		2	2	0	2	0
17	24-5	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0
18	29-5	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0
19	12-6	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0
20	19-6	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0
21	3-7	1	0	0	1	0	0	0		2	2	2	0	0
22	11-7	0	0	1	0	0	0	0		1	1	1	0	0
23	17-7	0	0	0	1	0	0	0		1	1	1	0	0
24	24-7	0	0	1	0	0	1	0		2	2	2	0	0
25	21-8	0	0	1	0	0	0	0		1	1	1	0	0
26	4-9	0	1	0	0	0	0	0		1	1	0	1	0
27	11-9	0	0	0	3	0	0	0		3	3	3	0	0
28	9-10	1	0	0	1	0	0	1		3	3	2	1	0
29	24-10	0	0	0	1	0	0	1		2	2	1	1	0
30	30-10	0	0	0	1	0	0	0		1	1	1	0	0
31	6-11	0	0	0	2	0	2	0		4	4	4	0	0
32	13-11	0	0	0	1	0	3	0		4	4	4	0	0
33	20-11	0	0	0	0	0	4	0		4	4	4	0	0
34	27-11	0	0	0	0	0	3	0		3	3	3	0	0
35	4-12	0	0	0	0	0	2	0		2	2	2	0	0
36	11-12	1	0	0	0	0	2	0		3	3	3	0	0
37	19-12	2	0	0	0	0	3	0		5	5	5	0	0
38	26-12	1	1	1	0	0	1	0		4	4	3	1	0
		18	34	4	11	0	31	7		105	105	64	41	0

Bergstraat Noord en Zuid

In totaal 38 monitoringsronden gelopen. Het totaal aantal dieren die gezien zijn was 69 stuks en deze waren als volgt onder te verdelen.

Gewone dwergvleermuizen 67 stuks.

Gewone grootoor vleermuizen 2 stuks.

Gezien het geringe aantal Gewone grootoren is bij deze soort de Bergstaat niet erg aantrekkelijk. Eigenlijk vreemd daar in de aanpalende gebieden deze soort frequent voorkomt.

Hieronder de monitoringsdetails door het jaar heen:

Vleermuiswaarnemingen 2015

67	Gewone dwerg
2	Gewone grootoor
0	Rosse vleermuis

69 69

0,17 Gem. bezetting

0 Min

4 Max

Datum	Bergstraat Zuid						Bergstraat Noord					Tot	GD	GGO	R		
	K 11	K 10	K 9	K 8	K 7	K 6	K 5	K 4	K 3	K 2	K 1						
	34	8	45	9	?	44	38	14		16	30						
	▬	Δ	▬	Δ	Δ	▬	▬	Δ	▬	Δ	▬						
1	2-1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0
2	9-1	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	0	3	3	3	0	0
3	6-2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	13-2	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0
5	21-2	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	2	2	2	0	0
6	27-2	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	0	3	3	3	0	0
7	6-3	0	0	0	1	0	0	1	0	2	0	0	4	4	4	0	0
8	13-3	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	2	2	2	0	0
9	20-3	0	0	0	0	0	0	1	0	2	0	0	3	3	3	0	0
10	27-3	0	0	0	0	0	0	2	0	2	0	0	4	4	4	0	0
11	4-4	0	0	0	0	0	0	2	0	2	0	0	4	4	4	0	0
12	9-4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

13	25-4	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	2	2	2	0	0
14	1-5	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	2	2	2	0	0
15	8-5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	15-5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17	24-5	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0
18	29-5	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0
19	12-6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20	19-6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
21	3-7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22	11-7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
23	17-7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
24	24-7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
25	21-8	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1	1	0	0
26	4-9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27	11-9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
28	9-10	0	0	0	0	2	0	2	0	0	0	0	4	4	4	0	0
29	24-10	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	2	2	2	0	0
30	30-10	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	2	2	1	1	0
31	6-11	0	0	0	1	0	0	1	1	1	0	0	4	4	3	1	0
32	13-11	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	4	4	4	0	0
33	20-11	0	0	0	1	0	0	0	0	3	0	0	4	4	4	0	0
34	27-11	0	0	0	1	0	0	0	0	3	0	0	4	4	4	0	0
35	4-12	0	0	0	2	0	0	0	0	2	0	0	4	4	4	0	0
36	11-12	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	0	3	3	3	0	0
37	19-12	0	0	0	1	0	0	0	0	2	0	0	3	3	3	0	0
38	26-12	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0
		0	0	0	17	3	0	18	2	29	0	0	69	69	67	2	0

D'n Ouwe Karreput

In totaal 38 monitoringsronden gelopen. Het totaal aantal dieren die gezien zijn was 200 stuks en deze waren als volgt onder te verdelen.

Gewone dwergvleermuizen 38 stuks.

Gewone grootoor vleermuizen 162 stuks.

De gewone grootoren komen steeds in groepen voor tot wel 25 stuks in 1 kast.

Hieronder de monitoringsdetails door het jaar heen:

Vleermuiswaarnemingen 2015

Rosse vleermuis	0
Gewone (bruine) grootoor	162
Gewone dwerg	38

200 200
 25 Max bezetting
 0 Min bezetting
 0,75 Gem. bezetting

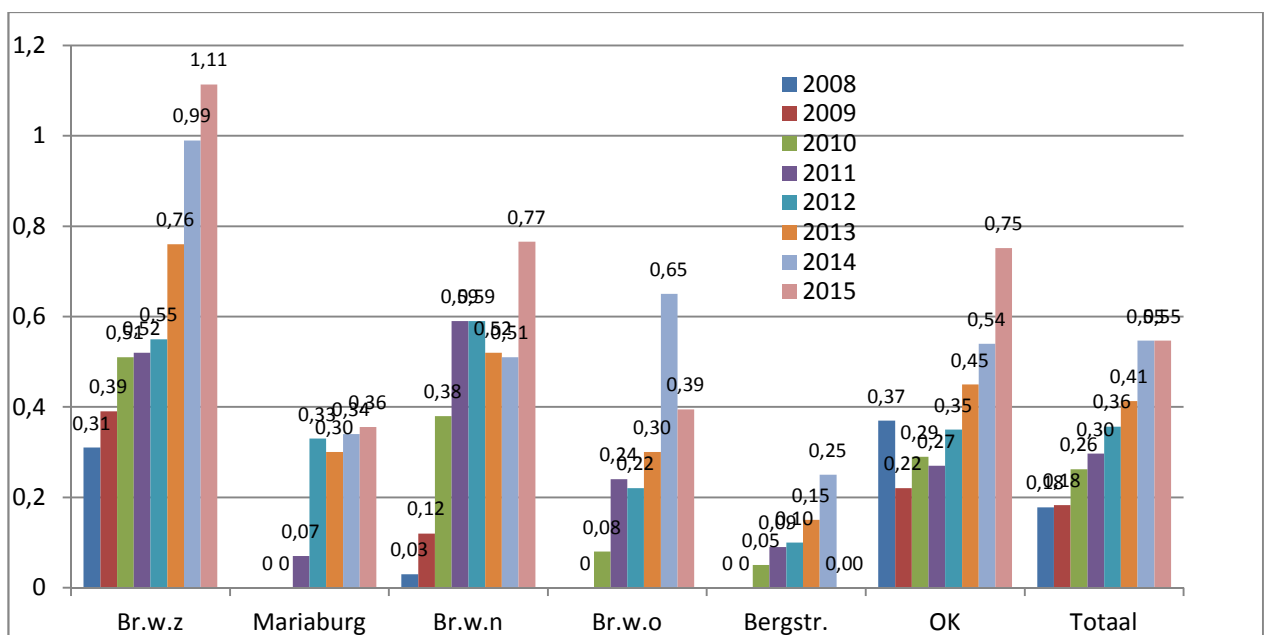
D'n Ouwe Karreput															
	Datum	K 1	K 2	K 3	K 4	K 5	K 6	K 7				Tot,	GD	GGO	R
		Kl.p	Ven	Ven	Ca.w	P.w	Stal	Gr.p							
		HB	HB	HB	Δ										
1	2-1	0	0	0	0	1	0	0				1	1	0	0
2	9-1	0	0	0	0	1	0	0				1	1	0	0
3	6-2	0	0	0	0	1	0	0				1	1	0	0
4	13-2	0	0	0	0	1	0	0				1	1	0	0
5	21-2	0	0	0	0	0	0	0				0	0	0	0
6	27-2	0	0	0	0	0	0	0				0	0	0	0
7	6-3	0	0	0	0	0	0	0				0	0	0	0
8	13-3	0	0	0	0	1	0	0				1	1	0	0
9	20-3	0	0	0	0	0	0	2				2	2	0	0
10	27-3	0	0	0	0	2	0	4				6	6	0	0
11	4-4	0	0	0	0	0	0	4				4	4	0	0
12	9-4	0	0	0	0	0	0	1				1	1	0	0

13	25-4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
14	1-5	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0	
15	8-5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
16	15-5	0	0	8	0	0	0	0	0	0	8	8	0	8	0
17	24-5	0	0	15	0	0	0	0	0	0	15	15	0	15	0
18	29-5	0	0	15	0	0	0	0	0	0	15	15	0	15	0
19	12-6	0	15	0	0	0	0	0	0	0	15	15	0	15	0
20	19-6	0	8	0	0	0	0	0	0	0	8	8	0	8	0
21	3-7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22	11-7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
23	17-7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
24	24-7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
25	21-8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
26	4-9	0	1	16	0	0	0	0	0	0	17	17	1	16	0
27	11-9	0	0	25	0	0	0	0	0	0	25	25	0	25	0
28	9-10	0	0	8	0	0	0	0	0	0	8	8	0	8	0
29	24-10	0	0	23	0	0	0	0	0	0	23	23	0	23	0
30	30-10	0	0	17		3	0	0	0	0	20	20	2	18	0
31	6-11	0	0	5	0	3	0	0	0	0	8	8	2	6	0
32	13-11	0	0	0	0	3	0	0	0	0	3	3	2	1	0
33	20-11	0	0	0	0	3	0	0	0	0	3	3	2	1	0
34	27-11	0	0	0	0	4	0	0	0	0	4	4	3	1	0
35	4-12	0	0	0	0	2	0	0	0	0	2	2	1	1	0
36	11-12	0	0	0	0	3	0	0	0	0	3	3	2	1	0
37	19-12	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1	1	0	0
38	26-12	0	0	0	0	3	0	0	0	0	3	3	3	0	0
		0	24	132	0	33	0	11			200	200	38	162	0

6 De gemiddelde bezetting per kast.

Het is niet eenvoudig om te kunnen zien of de stand van de vleermuizen nu voor of achteruit gaat. Een van de manieren om dat vrij eenvoudig aan te geven is om de gemiddelde bezetting per kast door de jaren heen op een rijtje te zetten. Het geeft geen wetenschappelijk bewijs maar wel een goede indicatie hoe het met de vleermuispopulatie gesteld is. Ook voor dit telgebied maken we gebruik van deze methode.

Onderstaande grafiek laat zien wat de gemiddelde bezetting geweest is dit jaar en de jaren er voor (vanaf 2008 t/m 2015).



We zien dat er overall een kleine tot grote toename te zien is in de gemiddelde bezetting behalve het laatste jaar in het gebied Brabantwater Oost. Waarom dat is blijft een beetje een vraagteken. Wel is het zo dat het bosgebied vrij vaak gebruikt wordt voor educatieve doeleinden, dat de hondensportvereniging het bijna als hun gebied zien en dat er vrij vaak crossmotoren de paden onveilig maken.

Of dit de oorzaken zijn blijft gissen. Door de bank genomen neemt het aantal vleermuizen door de jaren heen steeds toe en dat is uitermate bemoedigend.

7 *Bespreking*

Gezien de resultaten van de monitoringsronden kunnen we stellen dat het best goed gaat met de vleermuizen die gebruik maken van het jachtgebied Brabantwater en omgeving.

De aantallen nemen ieder jaar licht toe en dat ondanks dat er de laatste jaren flink gewerkt is in grote delen van het gebied. Uiteindelijk zal het gebied er alleen maar aantrekkelijker door worden maar in de perioden dat de werkzaamheden plaatsvinden is dat voor de dieren die daar leven een forse ingreep zo ook voor de vleermuizen die er huizen. In de getelde aantallen is dat echter niet te zien dus het zal in de praktijk wel meevallen.

Om het gebied wat beter te kunnen beoordelen op de aanwezigheid van de Gweone dwergvleermuizen zou het goed zijn een aantal kasten er bij te hangen met een kleine spleetruimte waar de voorkeur van deze soort naar uitgaat.

Om de Rosse vleermuis ook in de kraamperiode ruimte te geven vat te overwegen in het bosgebied Brabantwater Zuid een kraamkast voor deze soort op te hangen. Met zo'n kraamkast zouden we meer inzicht kunnen krijgen van de omvang van de populatie. De beste plaats voor zo'n kast is daar waar de pompstraat kruist met het pad waar nu de kasten hangen.